

Rahvaraamatukogu seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab rahvaraamatukogude tegevuse, kogude, teeninduse ja juhtimise korralduse ning rahvaraamatukogude valdkonna finantseerimise alused.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Rahvaraamatukogu ning selle põhieesmärgid ja ülesanded

(1) Rahvaraamatukogu on kohaliku omavalitsuse üksuse kultuuri- ja haridusasutus, mille põhieesmärgid on:

- 1) tagada kõigile võrdne, vaba ja piiramatu juurdepääs informatsioonile, teadmistele, ideedele ning kultuurile;
- 2) edendada lugemiskultuuri, info- ja digipädevust ning ühistarbimist;
- 3) toetada elukestvat õpet ja enesetäiendamist ning osalemist kogukonna- ja riigielu küsimustes.

(2) Rahvaraamatukogu põhiülesanded tulenevalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eesmärkidest on:

- 1) trükiste, auviste, võrgu- ja muude väljaannete (edaspidi koos *väljaanded*) ning esemete kättesaadavaks tegemine ja valikule andmebaasidest juurdepääsu võimaldamine;
- 2) kogukonna vajadustest lähtuvate mitmekülgsete ja pidevalt uuenevate kogude loomine ning haldamine;
- 3) avalikule teabele ja elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsu võimaldamine;
- 4) kirjandust tutvustavate ning eriti laste ja noorte lugemisharjumuse kujunemist soodustavate tegevuste korraldamine;
- 5) info- ja digipädevusalane juhendamine;
- 6) formaalharidust toetavate koolituste ja muude harivate tegevuste korraldamine.

(3) Arvestades kogukonna vajadusi ja rahvaraamatukogu võimalusi, pakub rahvaraamatukogu ruume õppimiseks, huvitegevuseks, töötamiseks ja ühiskondlikuks tegevuseks ning täidab muid ülesandeid, mis ei takista rahvaraamatukogu põhiülesannete täitmist ega ole nendega vastuolus.

§ 3. Rahvaraamatukogu õiguslik seisund

(1) Rahvaraamatukogu on kohaliku omavalitsuse asutus. Rahvaraamatukogu võib olla kohaliku omavalitsuse asutuse struktuuriüksus, kui on täidetud muud käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevad tingimused.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksused võivad moodustada käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 62¹ lõikes 1 nimetatud ühisasutuse või anda ülesanded halduslepinguga täita teise kohaliku omavalitsuse üksuse rahvaraamatukogule.

(3) Rahvaraamatukogu juhindub oma tegevuses käesolevast seadusest, teistest õigusaktidest, IFLA-UNESCO rahvaraamatukogude manifestist ja oma põhimäärusest.

2. peatükk

Rahvaraamatukogu tegevuse korraldamine

§ 4. Rahvaraamatukogu asutamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

(1) Rahvaraamatukogu asutamise, ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Rahvaraamatukogu tegevus korraldatakse ning rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad ja teeninduspiirkonnad määratakse arvestusega, et ükski paikkond ei jääks rahvaraamatukogu teenindusest välja ning rahvaraamatukogu ruumid ja teenused oleksid ligipääsetavad.

(3) Rahvaraamatukogude võrgu loomisel tuleb lähtuda järgmistest näitajatest:

- 1) paikkonna elanike arv;
- 2) paikkonna asustustihedus ja -struktuur;
- 3) kohalike elanike vajadused.

(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud näitajatest lähtumise täpsemad tingimused ja korra.

(5) Rahvaraamatukogu asutamisest teatab kohaliku omavalitsuse üksus kirjalikult Kultuuriministeeriumile. Teates esitatakse:

- 1) rahvaraamatukogu nimetus;
- 2) rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad, teeninduspiirkonnad ja kontaktandmed;
- 3) selgitus käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevate nõuete täitmise kohta, arvestades lõikes 3 nimetatud näitajaid.

(6) Rahvaraamatukogu ümberkorraldamisest või tegevuse lõpetamisest teatab kohaliku omavalitsuse üksus kirjalikult Kultuuriministeeriumile vähemalt üks kuu enne volikogu otsuse tegemise kavandatavat tähtpäeva. Teates esitatakse:

- 1) rahvaraamatukogu nimetus ja registrikood;
- 2) rahvaraamatukogu käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste asukohad, teeninduspiirkonnad ja kontaktandmed;
- 3) teave selle kohta, kes võtab üle rahvaraamatukogu teeninduspiirkonna või selle osa ja kogud;
- 4) selgitus käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevate nõuete jätkuva täitmise kohta, arvestades lõikes 3 nimetatud näitajaid.

(7) Selleks, et tagada rahvaraamatukogu teenuste kättesaadavus ja vastavus kohalike elanike vajadustele, kaasatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuste ettevalmistamisse kohalikud elanikud ning rahvaraamatukogu nõukogu.

§ 5. Rahvaraamatukogu struktuur ja teenuste osutamise erisused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuses on üks rahvaraamatukogu, mille struktuur koosneb keskraamatukogust ja haruraamatukogudest. Kui kohaliku omavalitsuse üksus on väike,

(2) Keskraamatukogu juhib haruraamatukogude tööd, täites haruraamatukogude üleselt muu hulgas järgmiseid ülesandeid:

- 1) käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesannete täitmise koordineerimine;
- 2) töö korraldamine infosüsteemides ja andmekogudes;
- 3) statistilise aruandluse korraldamine ja rahvaraamatukogu tegevuse analüüsimine;
- 4) erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täienduskoolituste korraldamine.

(3) Rahvaraamatukogu teenuseid võib ligipääsetavuse tagamiseks ajutiselt või regulaarselt osutada väljaspool rahvaraamatukogu ruume asuvas teeninduspunktis.

(4) Paikkondades, kus rahvaraamatukogu puudub, võib rahvaraamatukogu teenuseid osutada liikuvus raamatukogus ehk rändraamatukogus.

§ 6. Maakonnaraamatukogu

(1) Igas maakonnas peab olema maakonnaraamatukogu. Maakonnaraamatukogu on rahvaraamatukogu, kes täidab riikliku kohustusena täiendavalt raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid.

(2) Valdkonna eest vastutav minister nimetab maakonnaraamatukogu kõigi maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste ühisel ettepanekul. Ettepaneku tegemisel maakonnaraamatukogu nimetamiseks lähtuvad kohaliku omavalitsuse üksused käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud ülesannete täitmiseks vajalike tingimuste olemasolust ja asjaomase kohaliku omavalitsuse volikogu nõusolekust.

(3) Kui maakonna kohaliku omavalitsuse üksused ei saavuta maakonnaraamatukogu nimetamise ettepaneku tegemiseks vajalikku üksmeelt, nimetab valdkonna eest vastutav minister maakonnaraamatukogu kohaliku omavalitsuse üksuste ettepanekuta, kuulates ära maakonna kohaliku omavalitsuse üksuste arvamused ning lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud ülesannete täitmiseks vajalike tingimuste olemasolust ja asjaomase kohaliku omavalitsuse volikogu nõusolekust.

(4) Maakonnaraamatukogu ülesanded raamatukoguteeninduse koordineerimisel on:

- 1) kogude komplekteerimine ja töötlemine;
- 2) rahvaraamatukogude tegevuseks vajalike bibliograafia-, täistekst- ja muude andmebaaside loomine ja pidamine.

§ 7. Rahvaraamatukogu põhimäärus, arengukava ja töökorralduse eeskiri

(1) Rahvaraamatukogu täpsemad ülesanded, juhtimise korraldus, juhi õigused ja kohustused, rahvaraamatukogu struktuur vähemalt käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 nimetatud struktuuriüksuste täpsusega ja sellest tulenev raamatukoguteeninduse omavalitsuslik koordineerimine ning muud tegevuse korraldamise olulised küsimused sätestatakse rahvaraamatukogu põhimääruses. Põhimääruse kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu, kuulates eelnevalt ära rahvaraamatukogu nõukogu arvamuse.

(2) Rahvaraamatukogu arengusuunad on osa kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud arengukavast või sama paragrahvi lõikes 3 nimetatud täiendavast arengukavast.

(3) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega rahvaraamatukogu töökorralduse eeskirja, milles sätestatakse tingimused ja kord:

- 1) kogude kujundamise ja komplekteerimise ning väljaannete ja esemete hankimise, vastuvõtmise, arvestuse, kataloogimise, töötlemise, inventuuri ja kustutamise kohta;
- 2) rahvaraamatukogu teenuste kasutamise, sealhulgas lugejate registreerimise ja arvestuse, väljaannete ja esemete kojulaenutuse ja kohalkasutuse, rahvaraamatukogu külastuse, raamatukogudevahelise laenutuse, elektrooniliste teenuste ning infoteeninduse, kohta.

§ 8. Rahvaraamatukogu juht

(1) Keskraamatukogu koos haruraamatukogudega või haruraamatukogudeta rahvaraamatukogu juhib rahvaraamatukogu juht.

(2) Rahvaraamatukogu juhi vaba ametikoha täitmiseks korraldatakse avalik konkurss. Konkursi kuulutab välja ja konkursi korra kehtestab valla- või linnavalitsus. Juhi kandidaadi sobivuse kohta kuulatakse ära rahvaraamatukogu nõukogu aramus.

(3) Rahvaraamatukogu juhiga sõlmib töölepingu vallavanem või linnapea või tema määratud isik. Juhiga sõlmitakse tähtajaline tööleping kuni seitsmeks aastaks, mida võib ühe korra uut konkursi korraldamata kuni kolme aasta võrra pikendada.

(4) Kui rahvaraamatukogu juhiga sõlmitakse tähtajaline tööleping järjestikku või seda pikendatakse, ei muutu töösuhe tähtajatuks.

(5) Rahvaraamatukogu juhil peab olema kõrgharidus.

(6) Kui rahvaraamatukogu juhil ei ole raamatukogunduse või infoteaduste kõrgharidust (edaspidi koos *erialane kõrgharidus*), peab tal olema:

- 1) muu kõrgharidus ja juhile vastav raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon või
- 2) valmisolek omandada erialane kõrgharidus või nõutav kutsekvalifikatsioon nominaalse õppeaja jooksul.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 2 nimetatud juhul sõlmitakse rahvaraamatukogu juhiga tähtajaline tööleping kuni kolmeks aastaks, arvestades erialase kõrghariduse või juhile vastava raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni omandamise nominaalset õppeaega. Erialase kõrghariduse või nõutava kutsekvalifikatsiooni omandamisel võib töölepingu tähtaega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtajani pikendada.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikeid 5–7 ei kohaldata kohaliku omavalitsuse üksuses, kus elab kuni 800 elanikku. Sellisel juhul peab rahvaraamatukogu juhil olema vähemalt raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsiooni kuues tase.

§ 9. Raamatukogutöötaja

(1) Raamatukogutöötajal, kes täidab käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesandeid, peab olema nende täitmiseks piisav haridus ja kompetents või raamatukoguhoidja kutsekvalifikatsioon.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavaid raamatukogutöötajaid ei leita, võib käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud ülesandeid täita töötaja, kellel on valmisolek omandada vajalik haridus või kutsekvalifikatsioon nominaalse õppeaja jooksul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul sõlmitakse raamatukogutöötajaga tähtajaline tööleping, mille kestus on vajaliku hariduse või kutsekvalifikatsiooni omandamise nominaalne õppeaeg. Vajaliku hariduse või kutsekvalifikatsiooni omandamisel muutub töösuhe tähtajatuks.

§ 10. Rahvaraamatukogu nõukogu ja Raamatukogude Nõukogu

(1) Kohalikule omavalitsusele raamatukoguteeninduse korraldamise kohta ettepanekute tegemiseks moodustatakse kohaliku kogukonna esindajatest ja teistest valdkonna asjatundjatest vähemalt kolmeliikmeline rahvaraamatukogu nõukogu, kes hindab rahvaraamatukogu tööd ning arutab muid rahvaraamatukogu tegevust puudutavaid olulisi küsimusi. Rahvaraamatukogu nõukogu moodustamise kord, pädevus ja töökord sätestatakse rahvaraamatukogu põhimääruses.

(2) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 2 sätestatud juhul on rahvaraamatukogu nõukogus esindatud kõigi asjaomaste kohaliku omavalitsuse üksuste esindajad. Ühisasutuse moodustamise korral võib rahvaraamatukogu nõukogu ülesandeid täita kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 62³ lõikes 1 nimetatud nõukogu.

(3) Raamatukogude Nõukogu on Kultuuriministeeriumi nõuandev kogu, kuhu kuuluvad raamatukogude ja nende asutajate esindajad ning muud raamatukogunduse ja sellega seotud valdkondade asjatundjad.

(4) Raamatukogude Nõukogu teeb ettepanekuid ja annab arvamusi käesoleva seaduse ja raamatukogude tegevust reguleerivate teiste õigusaktidega seotud küsimustes ning arutab raamatukogude arengusuundi ja sihtprogramme.

(5) Raamatukogude Nõukogu liikmed nimetab valdkonna eest vastutav minister kolmeks aastaks. Liikmele võib Raamatukogude Nõukogu töös osalemise eest maksta tasu.

(6) Raamatukogude Nõukogu töökorra ning liikmele makstava tasu suuruse ja selle maksmise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

§ 11. Riigi haldusülesannete täitja rahvaraamatukogude valdkonnas

Eesti Rahvusraamatukogu täidab rahvaraamatukogude valdkonnas riigi haldusülesandeid kooskõlas Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 4¹ lõikega 1.

§ 12. Rahvaraamatukogu vara

Rahvaraamatukogu valduses oleva vara valdamine, kasutamine ja käsutamine toimub vastavalt kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud korrale.

§ 13. Rahvaraamatukogude valdkonna finantseerimine

(1) Rahvaraamatukogu finantseeritakse:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest;
- 2) riigieelarvest;
- 3) annetustest;
- 4) tasulistest teenustest;
- 5) laekumistest sihtasutustelt ja sihtkapitalidelt.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab rahvaraamatukogule vähemalt:

- 1) töötajate töötasud, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud töötajate puhul;
- 2) kogude regulaarse varustatuse väljaannete ja esemetega, lähtudes rahvaraamatukogu teeninduspiirkonna elanike arvust ja vajadustest;
- 3) rahvaraamatukogu ülesannete täitmiseks vajalikud ja kohalikule eripärale vastavad ruumid, sisustuse ning majandamiskulud.

(3) Riigieelarvest toetatakse:

- 1) osaliselt rahvaraamatukogudele väljaannete soetamist;
- 2) sihtotstarbeliste taotlusvoorude kaudu rahvaraamatukogude arendamist ja koostööd, raamatukogunduse tutvustamist ja rahvusvahelistumist, raamatukogutöötajate erialaste teadmiste omandamist ja parandamist ning muid rahvaraamatukogude ajakohastamisele, lugejas- ja külastajaskonna laiendamisele ning rahvaraamatukogu teenuste ligipääsetavusele suunatud tegevusi.

(4) Riikliku kohustusena raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesandeid täitva rahvaraamatukogu kahe töötaja töötasud ja ülalpidamiskulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest.

(5) Riigieelarvest rahvaraamatukogule või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevale muule asutusele või isikule toetuse määramise otsustab valdkonna eest vastutav minister.

(6) Valdkonna eest vastutav minister võib halduslepingu alusel volitada Eesti Rahvusraamatukogu määrama riigieelarvest rahvaraamatukogule või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevale muule asutusele või isikule toetust. Halduslepingu sõlmimisel teostab halduslepingu täitmise üle haldusjärelevalvet Kultuuriministeerium.

(7) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud haldusleping lõpetatakse ühepoolset või esineb muu põhjus, mis takistab Eesti Rahvusraamatukogul jätkata nimetatud haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise Kultuuriministeerium.

(8) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega:

- 1) riigieelarvest rahvaraamatukogudele või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevatele muudele asutustele või isikutele antavate toetuste täpsema liigituse ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise ja toetuse määramise tingimused ja korra;
- 2) käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kulude hüvitamise tingimused ja korra.

3. peatükk

Rahvaraamatukogu teenuste korraldamise alused

§ 14. Kogud

(1) Rahvaraamatukogu kogud on koostiselt universaalsed ning aja- ja asjakohased, sisaldades teeninduspiirkonna elanike põhivajadustele vastavaid erinevates keeltes, eri tüüpi ja laadi väljaandeid ning mitmekülgsete teenuste osutamiseks vajalikke esemeid.

(2) Rahvaraamatukogu võib temale mittevajalikke väljaandeid ja esemeid tasuta võõrandada või müüa kohaliku omavalitsuse volikogu kehtestatud tingimustel ja korras.

(3) Rahvaraamatukogu tagab seal asuvate ajaloolise ja suure kultuuriväärtusega väljaannete säilimise. Kui rahvaraamatukogu soovib väljaannet säilitada oma kogus, kuid seal puuduvad säilitustingimused, antakse väljaanne hoiule ühte väljaannete säilituseksemplari säilitavasse asutusse.

(4) Rahvaraamatukogu teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud väljaandest Eesti Rahvusraamatukogu, kes vajaduse korral teeb Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 4 lõike 1 punktis 2 sätestatud väljaande rahvusbibliograafilise registreerimise.

§ 15. Lugeja ja külastaja

(1) Lugeja on rahvaraamatukogu teenuste registreeritud kasutaja.

(2) Külastaja on rahvaraamatukogu teenuste registreerimata kasutaja.

§ 16. Teenindus

(1) Rahvaraamatukogu teenuseid võib kasutada igaüks, välja arvatud käesoleva seaduse § 21 lõigetes 6 ja 7 nimetatud juhtudel.

(2) Rahvaraamatukogu lahtiolekuajad vastavad lugejate ja külastajate vajadustele.

(3) Elanikele, kes tervisliku seisundi tõttu ei ole võimelised raamatukogu külastama, korraldab rahvaraamatukogu nende soovil tasuta koduteeninduse.

(4) Rahvaraamatukogu juht võib vahetu olulise või kõrgendatud ohu korral rahvaraamatukogu ruumidele, raamatukogutöötajatele, lugejatele või külastajatele ajutiselt piirata rahvaraamatukogule ligipääsu, kui see on vältimatult vajalik. Ligipääs tuleb taastada viivitamata pärast ohu või korrarikkumise kõrvaldamist või lõppemist. Rahvaraamatukogule ligipääsu piiramisel tuleb võimalusel säilitada rahvaraamatukogu teenuste osutamine muul viisil.

§ 17. Teenused

(1) Väljaannete ja esemete kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning avalikule teabele ja elektroonilistele avalikele teenustele üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu juurdepääs on rahvaraamatukogus tasuta. Muud rahvaraamatukogu teenused võivad olla tasulised. Tasuliste teenuste loetelu kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Avaliku teabe seaduse alusel üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu avalikustatud teabega tutvumiseks ja elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsuks võimaldatakse soovijal kasutada arvutit. Raamatukogutöötaja juhendab isikuid riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste veebilehtedele ning elektroonilistele avalikele teenustele juurdepääsu saamiseks. Juhendamiskohustus ei hõlma isiku asemel teenuste sisulist kasutamist.

(3) Digitaalne väljaanne, väljaande digitaalne kujutis ning digitaalset väljaannet, väljaande digitaalset kujutist ja väljaannet kirjeldavad andmed, mille autoriõigused või autoriõigusega kaasnevad õigused kuuluvad seaduse või tehingu alusel rahvaraamatukogule, on taaskasutatavad avaliku teabe seaduses sätestatud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva seaduse ja autoriõiguse seadusega ettenähtud erisusi.

(4) Rahvaraamatukogu kogudes puuduvad väljaanded tellitakse lugeja soovil teistest raamatukogudest. Lugejalt võib nõuda raamatukogudevahelise laenutuse kulude katmist. Väljaannete tellimine haruraamatukogust on tasuta.

(5) Lugejalt võib nõuda väljaande või eseme kojulaenutamisel tagatist kuni selle hinna kümnekordses suuruses, kui:

- 1) tema rahvastikuregistrisse kantud elukoht ei ole Eestis või
- 2) see on vajalik väljaande või eseme väärtuse või nende koguväärtuse tõttu.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 nimetatud tasude kulupõhised suurused ja lõikes 5 nimetatud tagatise määra ning nende tasumise ja tagastamise tingimused ja korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus.

§ 18. Rahvaraamatukogu lugejaks registreerimine ja isikuandmete töötlemine

(1) Rahvaraamatukogu töötleb isikuandmeid lugejatele rahvaraamatukogu teenuste osutamiseks, laenutuste üle arvestuse pidamiseks, statistiliseks aruandluseks ja teenuste analüüsiks ning lugeja ja külastaja vastutuse tagamiseks.

(2) Rahvaraamatukogu lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi, juhiloa või õpilaspileti alusel. Rahvaraamatukogul on õigus alla 18-aastase isiku ja täisealise eestkostetava puhul küsida väljaande või eseme kojulaenutamiseks ka tema seadusliku esindaja andmeid ning kirjalikku nõusolekut. Rahvaraamatukogu töötleb järgmiseid lugeja ja vajaduse korral tema seadusliku esindaja isikuandmeid:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood või selle puudumisel sünniaeg;
- 3) elukoht (postiaadress);
- 4) telefoninumber;
- 5) elektronposti aadress, kui see on olemas;
- 6) koduteeninduse vajadus.

(3) Puudega isikule avalike teenuste osutamiseks võib rahvaraamatukogu töödelda andmeid isiku puude liigi ja kestuse kohta, mis on tõendatud puudega isiku kaardi, pensionitunnistuse, Sotsiaalkindlustusameti tõendi, puude liiki ja kestust määrava arstitõendi või muu tõendi kohaselt, mis on määratletud muu seaduse, rahvusvahelise lepingu või Euroopa Liidu õigusaktiga.

(4) Rahvaraamatukogu lugejaks registreeritakse isik, kes nõustub täitma rahvaraamatukogu kasutamise eeskirja tingimusi.

(5) Lugeja andmete õigsust kontrollitakse kord aastas rahvaraamatukogu külastusel.

(6) Lugeja andmed, välja arvatud statistikaga seotud isikustamata andmed, kustutatakse, kui lugeja pole rahvaraamatukogu külastanud kolm aastat või lugejaks olemist pikendanud. Isikuandmeid ei kustutata, kui lugejal on rahvaraamatukogu ees täitmata kohustusi. Nimetatud juhul säilitatakse isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni.

(7) Seadusliku esindaja andmed kustutatakse lugeja isikuandmete kustutamisel või esindusõiguse lõppemisel.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud andmed kustutatakse lugeja muude isikuandmete kustutamisel või puude kestuse lõppemisel.

(9) Rahvaraamatukogu võib käesoleva seaduse § 21 lõike 7 rakendamiseks töödelda käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–5 nimetatud isikuandmeid ka külastaja kohta. Külastaja andmed kustutatakse ühe aasta möödumisel käesoleva seaduse § 21 lõike 7 rakendamisest arvates.

§ 19. Lugejat puudutavad teavitused

(1) Rahvaraamatukogul on õigus edastada lugejale tema esitatud postiaadressile, telefoninumbrile või elektronposti aadressile meeldetuletusi ja muud lugejat puudutavat teavet, sealhulgas rahulolu- ja tagasisideküsitlusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus ei hõlma teavitusi, mis ei ole rahvaraamatukogu teenuste osutamiseks vältimatult vajalikud. Sellisteks teavitusteks on vajalik lugeja nõusolek.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib edastada esimesse klassi mineva õpilase kooli registreerinud seaduslikule esindajale rahvastikuregistrisse kantud elukoha või elektronposti aadressile teabe esindatava rahvaraamatukogu lugejaks saamise võimaluse kohta.

§ 20. Rahvaraamatukogu kasutamise eeskiri

Rahvaraamatukogu teeninduse täpsem korraldus ning lugejate ja külastajate õigused ja kohustused sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kehtestatud rahvaraamatukogu kasutamise eeskirjas, mis tehakse teatavaks igale lugejale ja külastajale.

§ 21. Lugeja ja külastaja vastutus

(1) Lugeja on kohustatud laenutatud väljaande ja eseme tagastama laenutustähtaja jooksul. Kui lugeja ei tagasta laenutatud väljaannet ja eset tähtpäevaks, võib rahvaraamatukogu nõuda viivitatud aja eest tasu, kuid mitte rohkem kui 0,1 eurot iga viivitatud päeva eest ühe väljaande või eseme kohta.

(2) Väljaande või eseme rikkumise või tagastamata jätmise korral on lugeja kohustatud selle asendama või tasuma selle hinna kuni kümnekordses suuruses.

(3) Rahvaraamatukogu annab lugejale tähtaja käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumiseks või väljaande ja eseme tagastamiseks. Tähtpäevaks maksmata summa tasumiseks või väljaande ja eseme tagastamiseks võib valla- või linnavalitsus teha lugejale ettekirjutuse koos sundtäitmise algatamise hoiatusega ettekirjutuse täitmata jätmise korral.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ettekirjutus toimetatakse kätte haldusmenetluse seaduse § 25 lõikes 1 sätestatud viisil. Postiga kättetoimetamise korral võib ettekirjutuse kätte toimetada lihtkirjaga. Lihtkirjaga kättetoimetamise korral loetakse ettekirjutus kättetoimetatuks, kui on möödunud 30 päeva selle saatmisest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata jätmise korral on valla- või linnavalitsusel õigus anda ettekirjutus sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras.

(6) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt, kes ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kohustusi rahvaraamatukogu antud tähtaja jooksul täitnud, võtta väljaannete ja esemete kojulaenutamise õiguse ära kohustuste täitmiseni, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks.

(7) Valla- või linnavalitsus võib lugejalt või külastajalt, kes rikub korduvalt rahvaraamatukogu kasutamise eeskirja, häirides oluliselt rahvaraamatukogu tööd, ohustades raamatukogutöötajate või teiste lugejate ja külastajate turvalisust või kahjustades rahvaraamatukogu vara, võtta selle rahvaraamatukogu või tema asjaomase struktuuriüksuse külastamise õiguse ära kuni 30 päevaks.

(8) Valla- või linnavalitsus võib käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 5–7 nimetatud pädevuse anda valla- või linna ametiasutusele või ametiasutuse hallatavale asutusele.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud summad laekuvad kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

(10) Käesoleva paragrahvi lõigetest 1 ja 2 tulenevate nõuete aegumistähtaeg on kümme aastat.

(11) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ja 6 lugeja kohta sätestatud kohaldatakse alla 18-aastase isiku ning täisealise eestkostetava puhul vajalike erisustega tema seaduslikule esindajale.

§ 22. Automaatne haldusmenetlus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus või rahvaraamatukogu võib käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetluse läbi viia infosüsteemi vahendusel elektrooniliselt, ilma ametniku või töötaja vahetu sekkumiseta (edaspidi *automaatne haldusmenetlus*).

(2) Automaatses haldusmenetluses antud haldusaktis ei märgita haldusorgani juhi või tema volitatud isiku nime ja allkirja, kuid selles märgitakse, et tegemist on automaatse haldusaktiga, ning haldusorgani kontaktandmed. Automaatsele haldusaktile lisatakse e-tempel.

(3) Automaatses haldusmenetluses sooritatud toimingu juures on selgitus, et tegemist on automaatse toiminguga, ja teave vahetu isikliku kontakti õiguse kohta kohaliku omavalitsuse üksuse või rahvaraamatukogu ametniku või töötajaga.

(4) Automaatsete haldusaktide ja toimingute loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

4. peatükk

Aruandlus ning teenistuslik ja haldusjärelevalve

§ 23. Aruandlus

(1) Rahvaraamatukogu esitab oma tegevuse kohta õigusaktides ettenähtud aruanded.

(2) Rahvaraamatukogu esitab Eesti Rahvusraamatukogule statistilise ja sisulise töö aruanded igal aastal 1. märtsiks. Aruanded esitatakse keskraamatukogu kaudu, kui see on olemas.

§ 24. Teenistuslik ja haldusjärelevalve

(1) Teenistuslikku järelevalvet rahvaraamatukogu tegevuse üle teostab kohalik omavalitsus.

(2) Haldusjärelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle teostab Kultuuriministeerium.

5. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 25. Põhimäärused

Rahvaraamatukogude põhimäärused viiakse käesoleva seadusega vastavusse 2027. aasta 1. jaanuariks.

§ 26. Maakonnaraamatukogud

Käesoleva seaduse jõustumisel loetakse maakonnaraamatukogudeks rahvaraamatukogud, mis on maakonnaraamatukogudeks nimetatud enne käesoleva seaduse jõustumist.

§ 27. Rahvaraamatukogu struktuuri ümberkorraldamine

Rahvaraamatukogu struktuur viiakse käesoleva seaduse § 5 lõikega 1 vastavusse 2027. aasta 1. juuliks.

§ 28. Töölepingud ning haridus- ja kutsenõuded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuses, kus rahvaraamatukogu struktuur vastab käesoleva seaduse jõustumisel selle § 5 lõikes 1 sätestatule, muutuvad enne 2026. aasta 1. juulit ametis olevate rahvaraamatukogu juhtide tähtajatud töölepingud tähtajaliseks ja kehtivad kuni 2033. aasta 30. juunini.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuses, kus rahvaraamatukogu struktuur ei vasta käesoleva seaduse jõustumisel selle § 5 lõikes 1 sätestatule, muutuvad enne 2026. aasta 1. juulit ametis olevate rahvaraamatukogu juhtide tähtajatud töölepingud tähtajaliseks rahvaraamatukogu struktuuri käesoleva seaduse § 5 lõikes 1 sätestatuga vastavusse viimisest arvates ja kehtivad seitse aastat.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuses, kus rahvaraamatukogu struktuur ei vasta käesoleva seaduse jõustumisel selle § 5 lõikes 1 sätestatule ja rahvaraamatukogu teeninduspiirkonnas on kuni 500 elanikku, ei kohaldata käesoleva seaduse § 8 lõikeid 5–7 enne 2026. aasta 1. juulit ametis olevatele rahvaraamatukogu juhtidele.

(4) Käesoleva seaduse § 9 lõiget 3 ei kohaldata enne 2026. aasta 1. juulit ametis olevatele raamatukogutöötajatele.

2. jagu Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 29. Eesti Rahvusraamatukogu seaduse muutmine

Eesti Rahvusraamatukogu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõna „teavik“ sõnaga „väljaanne“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „haldusjärelvalve tegevuse üle“ tekstiosaga „ning raamatukogude andmekogu asutamine“;

3) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) väljaannete riiklik bibliograafiline registreerimine ja rahvusbibliograafia kättesaadavaks tegemine;“;

4) paragrahvi 4 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 4 asendatakse tekstiosa „trükitoodangu-“ tekstiosaga „väljaannete, sealhulgas trükiste;“;

6) paragrahvi 4 lõike 4 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) raamatukogunduse, infoteaduse ja raamatuteaduse ning nendega seotud valdkondade teadus- ja arendustöö, Eesti raamatukogude asjakohane nõustamine, raamatukogutöötajate kutse- ja täienduskoolituse korraldamine ning osavõtt rahvusvahelistest ja riiklikest teadus-, arendus- ja koostööprogrammidest ja nende algatamine;“;

7) paragrahvi 4 lõike 4 punktis 3 asendatakse tekstiosa „Rahvusraamatukogu infovara üldkättesaadavaks tegemiseks“ tekstiosaga „üleriigiliste raamatukoguteenuste osutamiseks“;

8) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Rahvusraamatukogu kasutab käesolevast seadusest, muudest õigusaktidest ja Rahvusraamatukogu põhikirjast tulenevate ülesannete elektrooniliseks täitmiseks raamatukogude andmekogu.“;

9) seadust täiendatakse §-ga 4¹ järgmises sõnastuses:

„§ 4¹. Riigi haldusülesannete täitmiseks volitamine

(1) Rahvusraamatukogu täidab rahvaraamatukogude valdkonnas järgmiseid riigi haldusülesandeid:

- 1) rahvaraamatukogude üleriigiliste teenuste loomine, haldamine ja arendamine;
- 2) rahvaraamatukogu sisulise töö aruannete kogumine ja analüüsimine;
- 3) rahvaraamatukogude piirkondlik erialane nõustamine ning raamatukogutöötajate koolitusvajaduste iga-aastane kaardistamine ja koordineerimine;
- 4) rahvusvahelistes, riiklikes ja piirkondlikes programmides rahvaraamatukogude osalemise koordineerimine.

(2) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega täpsustada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigi haldusülesannete sisu ning nende täitmise tingimusi ja korda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigi haldusülesannete täitmiseks on Rahvusraamatukogul esindajad piirkondades üle Eesti. Piirkondade kindlaksmääramisel arvestatakse kohalikke ja piirkondlikke vajadusi ning ülesannete täitmise otstarbekust.

(4) Rahvusraamatukogu määrab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud piirkonnad, kuulates eelnevalt ära kohaliku omavalitsuse üksuste arvamused.

(5) Valdkonna eest vastutav minister sõlmib Rahvusraamatukoguga käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigi haldusülesannete täitmiseks halduslepingu. Halduslepingu täitmise üle teostab haldusjärelevalvet Kultuuriministeerium.

(6) Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolsetl või esineb muu põhjus, mis takistab Rahvusraamatukogul jätkata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigi haldusülesannete täitmist, korraldab nende edasise täitmise Kultuuriministeerium.“;

10) paragrahvi 4¹ lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) rahvaraamatukogu seaduse § 13 lõike 3 punktis 1 nimetatud toetuse eest väljaannete keskne hankimine;“;

11) paragrahvi 4¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud väljaanded valib rahvaraamatukogu.“;

12) paragrahvi 7 lõike 2 sissejuhatav lausaosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Rahvusraamatukogu lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi, juhiloa või õpilaspileti alusel. Rahvusraamatukogul on õigus alla 18-aastase isiku ja täisealise eestkostetava puhul küsida väljaande kojulaenutamiseks ka seadusliku esindaja andmeid ning kirjalikku nõusolekut. Rahvusraamatukogu töötleb järgmiseid lugeja ja vajadusel tema seadusliku esindaja isikuandmeid:“;

13) paragrahvi 7 lõike 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Rahvusraamatukogu töötleb isikuandmeid lugejatele teenuste osutamiseks, laenutuste üle arvestuse pidamiseks, statistiliseks aruandluseks ja teenuste analüüsiks ning lugeja vastutuse tagamiseks.“;

14) paragrahvi 7 täiendatakse lõigetega 4¹–4⁵ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Lugeja andmete õigsust kontrollitakse kord aastas Rahvusraamatukogu külastusel.

(4²) Lugeja andmed, välja arvatud statistikaga seotud isikustamata andmed, kustutatakse, kui lugeja pole Rahvusraamatukogu külastanud kolm aastat või lugejaks olemist pikendanud. Isikuandmeid ei kustutata, kui lugejal on Rahvusraamatukogu ees täitmata kohustusi. Nimetatud juhul säilitatakse isikuandmeid kuni kohustuste täitmiseni.

(4³) Seadusliku esindaja andmed kustutatakse lugeja isikuandmete kustutamisel või esindusõiguse lõppemisel.

(4⁴) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmed kustutatakse lugeja muude isikuandmete kustutamisel või puude kestuse lõppemisel.

(4⁵) Rahvusraamatukogu võib üleriigilise raamatukoguteenuse osutamiseks edastada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isikuandmed teisele kõnealuse teenuse osutamisega seotud raamatukogule. Laenutatud väljaande tagastamisel ja lugeja muude kohustuste täitmisel kustutab nimetatud raamatukogu talle edastatud isikuandmed.“;

15) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-dega 7¹ ja 7² järgmises sõnastuses:

„§ 7¹. Lugeja teavitamine

(1) Rahvusraamatukogul on õigus edastada lugejale tema esitatud postiaadressile, telefoninumbrile või elektronposti aadressile meeldetuletusi ning muud lugejat puudutavat teavet, sealhulgas rahulolu- ja tagasisideküsitlusi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigus ei hõlma teavitusi, mis ei ole Rahvusraamatukogu teenuste osutamiseks vältimatult vajalikud. Sellisteks teavitusteks on vajalik lugeja nõusolek.

§ 7². Automaatne haldusmenetlus

(1) Rahvusraamatukogu võib käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetluse läbi viia infosüsteemi vahendusel elektrooniliselt, ilma töötaja vahetu sekkumiseta (edaspidi *automaatne haldusmenetlus*).

(2) Automaatses haldusmenetluses antud haldusaktis ei märgita haldusorgani juhi või tema volitatud isiku nime ja allkirja, kuid selles märgitakse, et tegemist on automaatse haldusaktiga, ning haldusorgani kontaktandmed. Automaatsele haldusaktile lisatakse e-tempel.

(3) Automaatses haldusmenetluses sooritatud toimingu juures on selgitus, et tegemist on automaatse toiminguga, ja teave vahetu isikliku kontakti õiguse kohta Rahvusraamatukogu töötajaga.

(4) Automaatsete haldusaktide ja toimingute loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

16) seadust täiendatakse 1¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„1¹. peatükk Raamatukogude andmekogu

§ 7³. Raamatukogude andmekogu asutamine ja pidamise eesmärk

(1) Valdkonna eest vastutav minister asutab riigi infosüsteemi kuuluva raamatukogude andmekogu.

(2) Raamatukogude andmekogu pidamise eesmärk on:

- 1) raamatukogude kogudesse kuuluvate väljaannete ja esemete üle arvestuse pidamine ning kogude üldkättesaadavaks tegemise toetamine;
- 2) raamatukogude infovara säilitamine ja üldkättesaadavaks tegemine;
- 3) lugejate ja laenutuste üle arvestuse pidamine;
- 4) andmete kogumine ja töötlemine raamatukogude valdkonna korraldamise ja juhtimise tõhustamiseks ning poliitika kujundamiseks;
- 5) andmete kogumine ja töötlemine riikliku statistika tegemiseks;
- 6) raamatukogude muude ülesannete elektrooniline täitmine.

§ 7⁴. Raamatukogude andmekogu vastutav töötleja

Raamatukogude andmekogu kaasvastutavad töötlejad on Kultuuriministeerium ja Rahvusraamatukogu.

§ 7⁵. Raamatukogude andmekogus töödeldavad isikuandmed ja nende säilitamine

(1) Raamatukogude andmekogus töödeldakse järgmiseid isikuandmeid:

- 1) käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 ning § 7 lõigetes 2 ja 4 nimetatud andmed;
- 2) rahvaraamatukogu seaduse § 18 lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmed;
- 3) säilituseksemplari seaduse § 15 lõikes 1 nimetatud andmed;
- 4) raamatukogude andmekoguga liitunud muu raamatukogu lugeja teenindamiseks vajalikud andmed vastavalt kohalduvatele õigusaktidele;
- 5) lugeja eelistuste andmed vastavalt lugeja nõusolekule;
- 6) raamatukogutöötajate ning raamatukogude andmekogu töövahendina kasutatavate teiste asutuste ja isikute töötajate andmed (ees- ja perekonnanimi, isikukood, telefoninumber, elektronposti aadress).

(2) Raamatukogude andmekogusse kantavate andmete saamiseks ja kontrollimiseks võib teha päringuid teistesse andmekogudesse.

(3) Raamatukogude andmekogus töödeldavaid lugeja ja tema seadusliku esindaja isikuandmeid säilitatakse vastavalt käesolevas seaduses ja rahvaraamatukogu seaduses ning raamatukogude andmekoguga liitunud muu raamatukogu tegevust reguleerivates õigusaktides sätestatud tähtaegadele. Säilitustähtaja möödumisel lugeja isikuandmed anonüümitakse ja tema seadusliku esindaja isikuandmed kustutatakse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud isikuandmeid säilitatakse töösuhte lõppemiseni või vajaduse äralangemiseni.

§ 7⁶. Raamatukogude andmekogu põhimäärus

(1) Raamatukogude andmekogu põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Raamatukogude andmekogu põhimääruses sätestatakse:

- 1) andmekogu üleschitus ja andmete täpsem koosseis;
- 2) andmekogu volitatud töötlejad;
- 3) kaasvastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate ülesanded;
- 4) andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;
- 5) andmete esitamise, muutmise ja väljastamise kord;
- 6) andmete säilitamise täpsem kord;
- 7) muud andmekogu pidamisega seotud korralduslikud küsimused.

§ 7⁷. Raamatukogude andmekoguga liitumise ja selle kasutamise tasu

(1) Raamatukogude andmekoguga liitumise ja selle kasutamise eest võib võtta raamatukogult, välja arvatud rahvaraamatukogult, kulupõhist tasu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasu arvutamise alused ja piirmäärad kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega;

17) paragrahvi 8 lõikes 1 asendatakse sõna „seitse“ sõnaga „üheksa“;

18) paragrahvi 8 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaks liiget nimetavad nõukogusse kultuuri- ja hariduspoliitika valdkondade eest vastutavad ministrid ning ühe liikme üleriigiline kohaliku omavalitsuse üksuste liit. Käesolevas lõikes nimetatud nõukogu liikmete volituste tähtaeg on neli aastat.“;

19) paragrahvi 8 lõikes 6 asendatakse tekstiosa „või valdkonna eest vastutav minister“ tekstiosaga „, valdkonna eest vastutav minister või üleriigiline kohaliku omavalitsuse üksuste liit“;

20) paragrahvi 10 punktist 5 jäetakse välja tekstiosa „ja töötajate töötasustamise alused“;

21) paragrahvi 10 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 10 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) tagab sisekontrollisüsteemi rakendamise, kinnitab siseauditeerimise tööplaani ning kuulab ära siseaudiitori aruande;“;

23) paragrahvi 10 punktid 9–11 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 10 punkt 15 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 12 lõikes 3 ja § 13 lõikes 1 asendatakse sõna „neli“ sõnaga „viis“;

26) paragrahvi 15 lõike 2 punktis 1 asendatakse sõna „asjaajamiskorra“ sõnaga „teabehalduskorra“;

27) paragrahvi 19 lõikes 3 asendatakse sõna „leping“ sõnaga „haldusleping“;

28) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Peadirektor tagab 2027. aasta 1. jaanuariks Rahvusraamatukogu põhikirja vastavusse viimise käesoleva seaduse 2026. aasta 1. juulil jõustunud redaktsiooniga ja 2027. aasta 1. juuliks 2027. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooniga.“.

§ 30. Rahvaraamatukogu seaduse kehtetuks tunnistamine

Rahvaraamatukogu seadus (RT I 1998, 103, 1696) tunnistatakse kehtetuks.

§ 31. Rahvaraamatukogu seaduse muutmine

Rahvaraamatukogu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 6 tunnistatakse kehtetuks;

2) seadust täiendatakse §-ga 10¹ järgmises sõnastuses:

„§ 10¹. Raamatukogude andmekogu

(1) Käesolevast seadusest ja muudest õigusaktidest tulenevate ülesannete elektrooniliseks täitmiseks kasutab rahvaraamatukogu raamatukogude andmekogu.

(2) Raamatukogude andmekoguga liitumine on rahvaraamatukogule kohustuslik.

(3) Raamatukogude andmekoguga liitumine ja andmekogu kasutamine on rahvaraamatukogule tasuta.“;

3) paragrahvi 13 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud töötajate puhul“;

4) paragrahvi 13 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 13 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Riigieelarvest rahvaraamatukogudele või rahvaraamatukogude valdkonnas tegutsevatele muudele asutustele või isikutele antavate toetuste täpsema liigituse ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise ja toetuse määramise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

§ 32. Säilituseksemplari seaduse muutmine

Säilituseksemplari seaduse § 18 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „Eesti Rahvusraamatukogu seaduse § 10 lõike 1 punkti 15 alusel kehtestatud korra kohaselt“.

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 33. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva seaduse § 29 punktid 2, 3, 8, 10, 11, 16 ja 24, § 31 ja § 32 jõustuvad 2027. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees

Tallinn, 2025. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2025. a

Vabariigi Valitsuse nimel
(allkirjastatud digitaalselt)

Valitsuse nõunik